

MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNI RASSOMCHILIK QOBILIYATINI SHAKLLANTIRISH

Meliyeva Xusnidaxon Zarifovna

Annotatsiya: Ushbu maqolada bolalarda rassomlik qobiliyatini rivojlantirish, san'at asarlarini tushunishga o'rgatish, qo'llar va barmoqlar yordamida bo'yoqlarni qog'ozga surish, bolalarga birgalikda ijod qilish va o'zaro tajriba almashishni o'rgatish haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: rassomchilik, qobiliyat, iste'dod, ijod, tajriba, qo'llab-quvvatlash, shakllantirish, salohiyat.

Maktabgacha yoshdagi bolalarning rassomlik qobiliyatini shakllantirish - bu ularning ijodiy salohiyatini ochish, fantaziyasini rivojlantirish, mayda motorikani yaxshilash va estetik didini shakllantirishga qaratilgan muhim pedagogik jarayon.

Maqsad va vazifalar:

- **Maqsad:** Bolalarda rassomlik qobiliyatini rivojlantirish orqali ularning ijodiy salohiyatini ochish, estetik dunyoqarashini kengaytirish va shaxsiy kamolotiga hissa qo'shish.

- **Vazifalar:**

- Bolalarni turli xil ranglar, shakllar va materiallar bilan tanishtirish.
- Ularda kuzatuvchanlik, tasavvur va fantaziyani rivojlantirish.
- Qo'l motorikasini va ko'z-mushak koordinatsiyasini yaxshilash.
- Ijodiy faoliyatga qiziqish uyg'otish va o'z ishlaridan zavqlanish hissini shakllantirish.
- O'z fikrlarini va his-tuyg'ularini rassomlik vositalari orqali ifoda etishga o'rgatish.
- Estetik didni shakllantirish va san'at asarlarini tushunishga o'rgatish.

Usullar va texnikalar:

Maktabgacha yoshdagi bolalar bilan rassomlik mashg'ulotlarini o'tkazishda turli xil usullar va texnikalardan foydalanish mumkin:

- **Oddiy chizish:** Qalam, bo'yoqlar, markerlar, rangli qalamlar yordamida oddiy rasmlarni chizish (uy, daraxt, quyosh, gul va h.k.).

- **Bo'yash:** Tayyor konturlarni bo'yash yoki o'zlarining rasmlarini bo'yash.

- **Applikatsiya:** Rangli qog'oz, mato, barglar, urug'lar va boshqa materiallardan foydalanib, kompozitsiyalar yaratish.

- **Haykaltaroshlik:** Plastilin, loy, tuz xamiridan turli xil shakllar yasash.

- **Bosma usuli:** Barglar, sabzavotlar, kartoshka va boshqa narsalardan foydalanib, bosma rasmlar yaratish.

- **Barmoq bo'yoqlari:** Qo'llar va barmoqlar yordamida bo'yoqlarni qog'ozga surish.

- **Monotipiya:** Shisha yoki plastinka ustiga bo'yoq surtib, qog'ozga nusxa olish.

- Collage: Turli xil materiallardan (qog'oz, mato, gazeta, rasm) foydalanib, kompozitsiyalar yaratish.

Tashkiliy shakllar:

Rassomlik mashg'ulotlarini individual, kichik guruhlarda yoki frontal (butun guruh bilan) shaklda tashkil etish mumkin.

- Individual mashg'ulotlar: Bolaning qobiliyatini va qiziqishini hisobga olgan holda shaxsiy yondashuvni ta'minlaydi.

- Kichik guruhlardagi mashg'ulotlar: Bolalarga birgalikda ijod qilish va o'zaro tajriba almashish imkoniyatini beradi.

- Frontal mashg'ulotlar: Barcha bolalarni bir vaqtning o'zida faoliyatga jalb qilishga imkon beradi.

Shart-sharoitlar:

Rassomlik mashg'ulotlari uchun qulay shart-sharoitlar yaratish muhim:

- Xavfsizlik: Bolalar uchun xavfsiz va toza muhitni ta'minlash.

- Materiallar: Bolalar uchun zarur bo'lgan barcha materiallar (qog'oz, bo'yoqlar, qalamlar, cho'tkalar, plastilin va h.k.) bilan ta'minlash.

- Erkinlik: Bolalarga o'z ijodiy g'oyalarini amalga oshirish uchun erkinlik berish.

- Maqtov va qo'llab-quvvatlash: Bolalarni o'z ishlarida maqtash va ularni qo'llab-quvvatlash.

O'qituvchining roli:

- O'qituvchi bolalarga to'g'ri yo'nalish beradi, ularga texnikalarni o'rgatadi va ularning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi.

- O'qituvchi bolalar uchun ilhom manbai bo'lishi va ularning ijodiy faolligini rag'batlantirishi kerak.

- O'qituvchi har bir bolaga individual yondashishi va ularning qobiliyatlarini hisobga olishi kerak.

Baholash:

Bolalarning rassomlik qobiliyatini baholashda ularning texnik mahoratiga emas, balki ijodiy faolligiga, o'z fikrlarini ifoda etish qobiliyatiga va fantaziyasiga e'tibor qaratish kerak.

Maslahatlar:

- Bolalarga turli xil san'at asarlarini ko'rsating va ular haqida suhbatlashing.

- Bolalarni muzeylarga, san'at ko'rgazmalariga olib boring.

- Bolalarni uyda ijod qilishga undang.

- Bolalarning ishlarini namoyish qiling.

Maktabgacha yoshdagi bolalarning rassomlik qobiliyatini rivojlantirish - bu uzoq vaqt talab qiladigan jarayon. Sabr-toqatli bo'ling, bolalarni qo'llab-quvvatlang va ularning ijodiy qobiliyatlarini ro'yobga chiqarishga yordam bering.